

**ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НА 2019 РІК**

2019-й має стати роком розвитку та зростання для усіх сфер від школи та закладів профосвіти до вишів і наукових установ — кожна із них отримала місце у 10-ці основних пріоритетів Міністерства освіти і науки України (МОН) на наступні 12 місяців.

Про це розповіла міністр освіти і науки Лілія Гриневич під час підсумкової прес-конференції «Робота МОН: підсумки 2018-го/візії 2019-го», яка відбулася у Києві наприкінці 2018 року.

«Очевидно, що коло пріоритетів значно ширше, однак ми хочемо концентровано представити саме ті напрями, які торкнуться найбільшої кількості учнів, науковців, батьків, педагогів та викладачів. Можу відповідально заявити, що 2019-й рік буде не менш складним, ніж 2018-й, проте, в частині зростання реальних можливостей для кожного він стане дійсно визначним», — заявила Лілія Гриневич.

Вона підкреслила, що визначені пріоритети рівноцінні між собою та розташовані за принципом від найменшого «споживача» до найстаршого.

Розвиток реформи нової української школи (НУШ) — знову в перший клас, новий Державний стандарт базової освіти.

Наступний рік — час для розвитку реформи Нова українська школа. Знову майже півмільйона першокласників прийдуть у змінену школу. На них чекатимуть перепідготовлені вчителі, нові, засновані на сучасних потребах, програми та новий освітній простір, у який держава знову — вже другий рік поспіль — інвестує 1 млрд грн на засадах співфінансування з органами місцевого самоврядування.

Міністерство активно працюватиме над усуненням проблем, з якими стикнулася імплементація змін торік — створена Координаційна рада, яка моніторитиме впровадження змін та використання грошей на місцях, також з'являтимуться нові дистанційні курси для підтримки педагогів.

«Одна з найбільших проблем минулого року – використання грошей на місцях, ми виділили приблизно 1 млрд грн, однак, використали і дофінансували цей внесок дер-

жави по-різному. Тут є ціла низка проблем — від спроможності на місцях якісно використовувати гроші та здійснювати закупівлі, до неготовності ринку праці. 2019-го теж маємо співмірну інвестицію — зростання ефективності використання цих коштів є важливим викликом, створена Координаційна рада під головуванням прем'єр-міністра має поживити цей процес», — пояснила Лілія Гриневич.

Робота над поширенням реформи на базову школу також триватиме у 2019-му році — протягом нього має бути представлений бодай проект Держстандарту базової шкільної освіти, який на десятиліття визначить, якими компетентностями, знаннями та вміннями мають оволодіти учні 5-9 класів НУШ.

Гідність кожної дитини: доступна вбиральня, антибулінг та інклюзія

Якісне навчання неможливе без захисту гідності кожного учасника освітнього процесу. Водночас якщо дорослі можуть себе забезпечити, діти залишаються вразливими. Саме тому, у 2019-му МОН працюватиме над розвитком антибулінгових програм, вдосконаленням функціонування сфери інклюзивної освіти та планує переобладнати усі туалети на вулицях — зробити їх теплими та більш приватними.

Зокрема, йдеться про інвестицію в понад 263 млн грн на створення теплих туалетів у школах, де їх досі нема. Обов'язковою вимогою до шкільної вбиральні на всіх рівнях — від молодшої до старшої школи — стане наявність перегородок та дверей у кожній кабінці. Так, це вже враховано у нових ДБН (державні будівельні норми) та санпінах, що формують вимоги до будівель шкіл.

Нові механізми професійного зростання вчителів: добровільна сертифікація та механізм «гроші за вчителем»

Упродовж наступних 12 місяців також запрацюють нові механізми для розвитку та професійного зростання вчителів.

Один із них — добровільна сертифікація вчителів. Протягом 2019-го у ній зможуть взяти участь 1 тис вчителів початкових класів.

Метою сертифікації є виявлення та стимулювання педагогічних працівників з високим рівнем професійної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню.

«Через механізм сертифікації ми хочемо віднайти тих кращих провідників Нової української школи, агентів змін, що готові ділитися та поширювати сучасні методики навчання. Реалізувати таку мету можна лише за умови добровільності процесу, тому ми ретельно слідкуватимемо за дотриманням цього принципу», - відзначає Лілія Гриневич.

Докладнішу інформацію про сертифікацію можна за посиланням. Закликаємо вчителів швидше зважуватись на її проходження, адже кількість місць обмежена, а реєстрація почнеться вже 15 січня і триватиме до 1 лютого.

Ще один важливий механізм заохочення педагогів — впровадження принципу «гроші ходять за вчителем» на підвищення кваліфікації.

«Поява нових методик навчання у школах залежить від учителя, і вони не з'являться у закладах, поки ми не змінимо систему підвищення кваліфікації педагогів. Наше рішення — передати право обирати педагогу і школі, а також урізноманітнити можливості підвищувати кваліфікацію та дозволити займатися ним не тільки обласним інститутам післядипломної освіти. Частину грошей, що витрачаються на підвищення кваліфікації педагогів державою, ми спрямуємо безпосередньо у школи, і вчитель зможе обрати певну кількість годин для професійного розвитку там, де він вважатиме за потрібне», - роз'яснила Міністр.

Початок роботи освітнього омбудсмена.

У 2019 році в Україні має з'явитися інститут освітнього омбудсмена, що захищатиме права здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників.

Для допомоги освітньому омбудсмену працюватиме спеціальна служба, що складатиметься з 15 осіб. Передбачається, що після отримання скарги про порушення прав у сфері освіти служба мусить розглянути її у строк не більш як 1 місяць. Саме за результатами цього розгляду освітній омбудсмен приймає рішення про обґрунтованість чи не-

обґрунтованість скарги та надає письмову відповідь про результати її розгляду.

Якщо скарга обґрунтована, освітній омбудсмен протягом п'яти робочих днів вживає заходів до поновлення та захисту порушених прав заявників.

Діджиталізація освіти: Інтернет та комп'ютери в сільські школи

2019-го у тестовому режимі має запрацювати Національна освітня платформа, де розвиватиметься цифрова освітня екосистема. Зокрема, на ній розміщуватимуться справжні електронні підручники з віртуальними 3D-матеріалами, які вчителі зможуть компонувати на свій розсуд, скани підручників для завантаження, інтерактивні лабораторії, віртуальні музеї, форуми для спілкування вчителів, системи менеджменту освіти.

Аби кожна школа мала доступ до цієї системи, у бюджеті-2019 передбачено понад 1 млрд грн на встановлення інтернет-доступу для шкіл, які його не мають, а також закупівлю комп'ютерів для них.

Старт масштабної реформи професійної освіти: нові стандарти та інфраструктурний проект на 58 млн євро

2019-й рік — старт масштабної реформи професійної освіти. Як і трансформація шкільної освіти, вона передбачатиме зміну стандартів, прийняття нового профільного закону «Про професійну (професійно-технічну) освіту», а також оновлення освітнього середовища.

Над оновленням стандартів, підвищенням кваліфікації вчителів та майстрів, а також оновленням освітнього середовища МОН працюватиме спільно з європейськими партнерами, які надають на ці потреби інвестицію у розмірі 58 млн євро.

«Це великі, але дуже потрібні нашій системі гроші. Сьогодні обладнання закладів професійної освіти зношене на 60%, а подекуди навіть на 100%. Ми ніколи не зможемо забезпечити нашу економіку якісними фахівцями, якщо не створимо для них умови для навчання на якісному обладнанні, такому, що вони побачать на власному місці роботи», — підкреслила Лілія Гриневич.

Важливим елементом реформи стане також розвиток дуальної освіти, в межах якої учень теоретичні знання отримує у закладі профосвіти, а решту — на реальному виробництві.

Аби кожна зі сторін — заклад, учень, роботодавець — могли розвивати дуальне навчання на зрозумілих усім засадах, МОН розробило типовий договір про здобуття професійної освіти за дуальною формою навчання. Планується, що це буде тристоронній документ, що дозволить організувати навчання не лише в закладі, а й на виробництві. Водночас роботодавець у межах договору може домовитися з учнем, що той працюватиме певний період часу після навчання на його підприємстві.

Становлення Національної системи кваліфікацій: зв'язок між ринком праці та освітою

Становлення Національної системи кваліфікацій — це зведення «мосту» між ринком праці та освітою. Ця робота триватиме не один рік, а на 2019 заплановано початок роботи Національного агентства кваліфікацій.

Воно має такі основні завдання: акредитація кваліфікаційних сертифікаційних центрів, координація мережі таких центрів, участь у розробці професійних стандартів, розробка методики зіставлення професійних та академічних стандартів тощо. Тобто йдеться про те, як стандарти професій будуть співвідноситись з освітніми стандартами, як вони оновлюватимуться.

Це має полегшити доступ до підтвердження чи отримання професійної кваліфікації, створити систему визнання неформального та інформального навчання.

Старт роботи Національного фонду досліджень

Нещодавно за рішенням Уряду було створено Національний фонд досліджень, а вже 2019-го року він має розпочати грантову підтримку наукових досліджень та розробок. Передбачається, що НФД стане одним з ключових кроків з реформування системи фінансування науки в Україні. У бюджеті вже передбачено понад 260 млн грн на його роботу.

Фонд надаватиме грантову підтримку як на фундаментальні наукові дослідження з природничих, технічних, суспільних та гуманітарних наук, так і на прикладні наукові дослідження та розробки за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

Гранти також спрямовуватимуться на розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок, дослідницької інфраструктури, на проекти молодих вчених,

наукове стажування, зокрема, за кордоном, популяризацію науки тощо.

Початок роботи центрів колективного користування обладнанням у закладах вищої освіти

2019-го в університетах почнуть роботу центри колективного користування обладнанням — простори, де науковці зможуть приїхати та провести потрібні заміри для своїх досліджень на надсучасному обладнанні.

«Наукове обладнання надзвичайно дороге, його відсутність — одна з найсуттєвіших проблем нашої науки, його взагалі системно не закуповували і не оновлювали впродовж незалежності. Очевидно, що ми не можемо закупити обладнання у кожен університет та кожную наукову установу, ми просто не заробляємо стільки грошей. Тому ми пішли іншим шляхом — ми інвестуємо в створення центрів колективного користування обладнанням, куди науковці зможуть прийти і провести потрібні заміри і дослідження, записавшись у графік роботи центру», — розтлумачила Лілія Гриневич.

Наразі вже створено 8 таких центрів, які почнуть активну роботу у 2019-му. Впродовж року буде створено ще 4 таких центри. Для цього 2018-го було витрачено 28 млн грн, а 2019-го буде інвестовано ще 30 млн грн.

Впровадження базового фінансування науки у вишах 100 млн грн буде спрямовано на впровадження базового фінансування науки в університетах — механізму, що допоможе вишам будувати довгострокову дослідницьку політику.

Передбачається, що це буде довгострокове фінансування розвитку наукових напрямків в окремих університетів, що зможуть пройти атестацію наукової роботи. Основна особливість у тому, що атестуватимуть не заклад загалом, а саме розвиток наукових напрямів. Тобто довгострокове фінансування науки заклади отримуватимуть саме на ті напрями, де вони об'єктивно кращі.